

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 177:

Forslag til lov om ændring af lov om planlægning. (Sikkerhedsstilling i forbindelse med overførelse af areal til byzone).

Af miljøministeren (Svend Auken).
(Fremsat 20/1 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Helen Beim (S):**

Dette lovforslag er en mindre tilføjelse til den lovgivning omkring den fysiske planlægning, som gælder her i landet. Med dette lovforslag imødekommer man et ønske, der har været fra kommunernes side gennem længere tid om at få hjemmel til at kunne kræve en sikkerhedsstilling fra, hvad man kunne kalde iværksættere, folk, som har projekter, som medfører, at et landområde skal overføres fra landzone til byzone. Der har været nogle enkeltstående tilfælde, hvor nogle kommuner har været påført urimeligt store udgifter i forbindelse med lokalplanarbejdet og den senere kommuneplanrevision.

Vi er i Socialdemokratiet meget tilfredse med, at kommunerne bliver stillet frit med hensyn til at kræve sikkerhedsstilling. Det er således ikke et krav fra staten, men det er derimod en mulighed for kommunerne.

Jens Jørgensen (KF):

En kommune har en stump jord, som ligger lidt uden for bygrænsen, men sælger den måske til et konsortium, der har nogle gode planer på det tidspunkt, hvor man køber jorden. Der går nogle år, de økonomiske konjunkturer er måske ændret, firmaets struktur er ændret, og man opgiver planerne. Når der så er gået 4 år og man ikke har sat spaden i jorden, går man til kommunen, og så siger man: I har en tilbagekøbsforpligtelse. Der kommer bøvlg og

ballade om frigørelsesafgifter og rentetilskrivninger og procesrenter, og hvad der ellers kan ligge.

Man kunne også tænke sig, som det fremgår af nogle bemærkninger i forbindelse med Skatteudvalgets beretning sidste år, at der sågar var nogle, der kunne have spekuleret i, jeg havde nær sagt at reservere det store jordstykke for at forhindre andre i at realisere nogle planer.

Resultatet er, at kommunerne mange gange står med et problem af økonomisk karakter, som de ikke kan smygge af sig. Tilbagekøbsforpligtelsen er der, men derudover er der løbet masser af andre udgifter på.

Derfor er det godt og rigtigt, at kommunerne får mulighed for – ikke pligt til, men mulighed for – at kræve en form for sikkerhedsstilling af dem, der vil gå ind i et sådant projekt, et projekt, der altså bygger på, at landzonejord kan blive overført til byzone. Jeg synes, at det er en fornuftig måde at angribe sagen på: at kommunerne ikke skal, men kan vurdere sagen og derefter tage stilling til spørgsmålet, så man kan undgå den økonomiske risiko, der ofte er knyttet til den slags projekter.

Det er et godt forslag. Jeg kunne sige det på den måde: Havde det været en borgerlig regering, der havde siddet, ville jeg meget gerne have været medforslagsstiller til dette lovforslag. Og hermed indikerer jeg vel, at vi vil give forslaget en god og fornuftig gang gennem udvalget.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Jeg er da glad for, at De Konservative synes, det er et godt forslag. Det synes Fremskridtspartiet også, og det undrer sikkert ikke nogen, for det er jo fremsat på baggrund af et lovforslag, som vi tidligere fremsatte her i Folketinget.

Men det, der måske undrer mig lidt, og som man nu kan sige med lidt malice, er, at der jo var en borgerlig regering, som kunne have løst dette problem, da Fremskridtspartiets forslag var til debat. Det gjorde man ikke; man sparkede forslaget til hjørnespark og forhaled sagen, først i Kommunernes Landsforening og siden med en beretning fra Skatteudvalget.

Hvis man fra konservativ side havde haft de intentioner, som ordføreren her gav udtryk for, så havde vi løst det problem for kommunerne

[Kirsten Jacobsen]

for næsten 2 år siden. Men jeg er da taknemlig for, at den nye regering tog fat og løste problemet, så kommunerne ikke i fremtiden skal være sikkerhedsnet under jordspekulanterens forfejlede investeringer.

(Kort bemærkning).

Jens Jørgensen (KF):

Den var umiddelbart meget fiks, den dér med, hvad den borgerlige regering kunne have gjort ... Hvorfor lyser lampen allerede nu? Nå, kort bemærkning.

Formanden:

Nemlig!

Jens Jørgensen (KF):

Men nu er der jo altså det ved den slags lovforslag, at de har en teknisk side, en administrativ side og en lovgivningsmæssig side. Som fru Kirsten Jacobsen var inde på, blev forslaget netop bearbejdet i Skatteudvalget, der afgav beretning den 18. august 1993 – Det Konservative Folkeparti støttede beretningen – og på det grundlag kunne man så fremsætte dette lovforslag. Det blev så den nye regerings opgave, og det forslag støtter vi, som jeg har sagt.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

Ja, den var fiks, og den vil fortsat være fiks. Forud for den beretning forelå der et lovforslag, og ved førstebehandlingen af det lovforslag kunne den daværende borgerlige regering have været med til at løse problemet i stedet for det, man gjorde. Men man forhalede sagen, man sendte forslaget til hjørnespark i Kommunernes Landsforening, og dér lå det så og syltede rundt i inderlig lang tid. Havde man virkelig villet løse problemet, så havde man kunnet gøre det. At De Konservative til sidst følte sig presset, fordi hele resten af udvalget bortset fra partiet Venstre ønskede at støtte beretningsudkastet, er en anden sag.

Det, som er det reelle, er jo, at nu løser vi problemet engang om en måned eller to eller tre, men problemet har været der hele tiden, og det har kostet kommunerne massevis af penge. Vi kunne have hjulpet dem ud af den klemme for to år siden, hvis den velvilje, der er til stede i dag, også havde været til stede, da vi fremsatte vores forslag.

(Kort bemærkning).

Jens Jørgensen (KF):

Jamen det har jeg da lyttet til, men må jeg ikke godt gøre opmærksom på, at det vel ikke kan være forkert – uanset hvem der er i regering – at man, når man kommer med noget, som har indflydelse på kommunernes økonomi, på kommunernes styring, stilfærdigt spørger KL, hvad de måtte mene, og hvordan de vurderer det. Der er altså noget med, at vi i Folketinget skal passe på, at vi ikke hver eneste gang tromler hen over de organer, som jo også repræsenterer folkevalgte elementer, og som man også bør spørge.

Derfor synes jeg ikke, at der er noget forkert eller forkasteligt i, at Det Konservative Folkeparti var med til at sige: Lad os nu få nogle bemærkninger, nogle oplysninger, fra KL. Det var det, vi gjorde. Ting tager tid, hvis det skal gøres seriøst; og det synes jeg det skal, og det er det også blevet her.

Formanden:

Ja, ting tager tid; det gør de korte bemærkninger i historieskrivningens tjeneste også.

(Kort bemærkning).

Kirsten Jacobsen (FP):

For historieskrivningens skyld er jeg nødt til at sige, hvordan sagen startede. Den startede faktisk ved, at kommunerne bad Folketinget om at tage sig af sagen. Det viste sig jo senere ved opgørelsen, at 40 pct. af disse problemer lå i Nordjylland, og det var faktisk en konservativ rådmand, som tiggede og bad dette Folketing om at tage sig af sagen og løse problemet.

Men dengang ville Det Konservative Folkeparti ikke, fordi det sad i regeringen med Venstre, og dér kunne man åbenbart ikke blive enige, og derfor sparkede man det til hjørnespark. Det var det, jeg stilfærdigt sagde. Jeg sagde blot, at man kunne have sparet kommunerne for mange problemer i de sidste 2 år, hvis den velvilje, man viser i dag, var blevet vist dengang. Det bevirker dog ikke, at man ikke skal være taknemlig over, at der nu er en regering, der løser problemet.

Filt Jensen (V):

I Venstre har vi en positiv holdning til lovforslaget, men vi har også nogle blandede fø-

[Filt Jensen]

lelser over for det. Der findes åbenbart eksempler på, at jordejere spekulativt har ønsket jord overført til byzone for senere at forlange, at kommunen overtager jorden til den nye vurdering, dog minus frigørelsesafgiften. Det er muligt, at noget sådant i nogle tilfælde er sket i spekulationsøjemed. Der kan også være tale om, at ændrede konjunkturer har været årsag til, at udnyttelsen ikke er kommet i gang.

Vi vil godt være med til at gennemføre en lov, der sikrer, at kommunerne kan kræve sikkerhedsstillelse; men i Venstre mener vi faktisk, at der i højere grad er behov for at beskytte borgerne imod kommunerne end kommunerne imod borgerne.

I den sidste del af 1970'erne og ind i 1980'erne var der en lang række byer, der inddrog jord i byzone, fordi byerne på det tidspunkt havde en ganske enorm jordhunger, og derved blev ejerne pålagt frigørelsesafgift, forhøjede ejendomsskatter og kloakbidrag. For nærværende er der imidlertid ikke behov for den jord, og som udsigterne er i øjeblikket, bliver der heller ikke behov for den de første mange år.

Ved Esbjerg har vi for nylig oplevet, at en landbrugsjendom har været på tvangsauktion på grund af frigørelsesafgift og forhøjede ejendomsskatter, og vi har hørt om andre helt tilsvarende eksempler.

Jeg kender fra mit nabolag i Sønderborg Kommune et eksempel, hvor en ejendom har fået 15,1 ha jord inddraget i byzone i 1979. Til dato har den landmand i forhøjede skatter, kloakbidrag og renter af frigørelsesafgiften, som stadig væk henstår, betalt i alt 1,7 mio. kr. eller 112.500 kr. pr. ha. Jorden er stadig væk landbrugsjord og vil fortsætte med at være landbrugsjord i mange år endnu, men kommunen vil ikke føre den tilbage til landzone, fordi man er bekymret for, at kystcirkulæret skal blive ophøjet til lov, så man måske ikke senere vil kunne få mulighed for at føre den tilbage til byzone, hvis der engang skulle blive behov derfor.

De 530.000 kr., som frigørelsesafgiften udgør, henstår altså stadig væk, og manden har betalt renter af dem. Nu står han og har behov for et kreditforeningslån, men forudsætningen for, at han kan få det kreditforeningslån, er, at kommunen vil rykke. Og kommunen vil godt rykke de 530.000 kr. under forudsætning af, at

det kan tinglyses inden for ejendomsvurderingen; men som for at føje spot til skade har vurderingsmyndighederne nedsat jordværdien fra 18 kr. til 4 kr. pr. m², altså med 2,1 mio. kr., og så er denne mand pludselig blevet insolvent ved sit nye lån og er låst.

Sådan er der mange eksempler, og dem synes jeg også vi skal have med i udvalgsbehandlingen. Vi vil gå positivt ind i drøftelserne, men vi vil som sagt også gerne have disse problemer inddraget.

Gade (SF):

Må jeg sige til hr. Filt Jensen, at dette forslag er en opfølgning af beretningen fra Skatteudvalget, som det har været nævnt tidligere. Forslaget handler også om at beskytte nogen, men det handler sådan set om at beskytte kommuner imod spekulanter – ikke imod borgere, men imod spekulanter – og det vil vi gerne medvirke til. Vi synes, at det er på tide og på sin plads, at vi får foretaget de ændringer, som ligger i dette her forslag.

Hr. Filt Jensen kan måske have ret i, at der også er andre problemer i forhold til byzoneloven, men det er jo ret beset en anden diskussion. Jeg ved ikke, om det ikke, når det kommer til stykket, handler om, at Venstre glædeligvis har fortrudt, at man ikke var med i det flertal, der skrev beretningen i Skatteudvalget.

Aage Brusgaard (FP):

De øvrige ordførere har skåret ud i pap, hvad denne her sag drejer sig om, og Fremskridtspartiet er fuldstændig enig i de ting, der har været nævnt. Det kan vel heller ikke komme bag på nogen, for i bemærkningerne under afsnit 2 kan man se, at det er et rendyrket Fremskridtsforslag.

Det lovforslag, vi fremsatte i samlingen 1992-93, hed L 252. Skatteudvalget afgav beretning over forslaget den 18. august 1993, og i den støttede alle partier minus Venstre Fremskridtspartiets forslag. På baggrund af beretningen tilkendegav regeringen, at den ville arbejde videre med spørgsmålet og i begyndelsen af denne folketingssamling ville præsentere Folketinget for et løsningsforslag – og det er så det, man ser her.

Der har været udsendt et spørgeskema til kommunerne – jeg skal nok lade være med at læse alle de ting op, som kommunerne er ble-

[Aage Brusgaard]

vet spurgt om – og spørgsmål nr. 1 i det var, om kommunen inden for de sidste 4 år, altså siden 1987, har måttet overtage et eller flere arealer efter frigørelsesafgiftslovens § 8. Hertil har 41 kommuner svaret ja, og det betyder, at 17 pct. af vores kommuner har været nødt til at tage jord tilbage imod deres vilje, svarende til 130 mio. kr. eller 415 ha.

Jeg vil slutte med at sige, at vi godt vil sige ministeren og regeringen tak, fordi de vil tage Fremskridtspartiets forslag op her i salen som lovforslag, og ser stort på, at det egentlig er Fremskridtspartiet, der har rejst sagen. Det vil vi godt kvittere med en tak for.

Hr. Filt Jensen nævnte nogle ting, der gik den modsatte vej, og som var uheldige, f.eks. 4-års-reglen, hvorefter det skal ske inden for de første 4 år, hvis en ejer vil have kommunen til at overtage jorden. Vi er også opmærksom på, at der er problemer, og dem tror jeg så at vi må tage op i udvalget. Vi må eventuelt stille nogle spørgsmål til ministeren og måske også spørge Kommunernes Landsforening og Amtsrådsforeningen, hvilke konkrete problemer der er, og så kan vi jo passende tage dem med ind i dette lovforslag inden tredjebehandlingen. Vi er i hvert fald også villige til at se på de problemer, som hr. Filt Jensen nævnte.

Svend Aage Jensen (CD):

Centrum-Demokraterne finder, at det foreliggende lovforslag er rimeligt nok. Såfremt der i en kommune overføres jord fra landzone til byzone efter anmodning fra ejeren med henblik på et bestemt projekt, er det fair nok, at ejeren skal dække kommunens omkostninger for overtagelse af jorden, såfremt projektet inden for 4 år ikke bliver til noget, og når ejeren anmoder kommunen herom.

Her forudsætter CD naturligvis, at det ikke er de offentlige myndigheder, der har lagt sig hindrende i vejen for udvikling af det påtænkte projekt, for så må sagen jo stille sig noget anderledes. Den slags overvejelser vil det være naturligt er gjort, forinden tilladelse til overførelse fra landzone til byzone bliver givet.

CD vil støtte lovforslaget og medvirke positivt under udvalgsbehandlingen.

Vibeke Grønbæk (RV):

Det lovforslag, der her foreligger, kan Det Radikale Venstre støtte. Lovforslaget indebæ-

rer, at en kommune, når et areal ønskes overført fra landzone til byzone med henblik på udførelse af et bygge- og anlægsarbejde, kan forlange, at arealets ejer stiller en af kommunen godkendt sikkerhed for, at kommunen kan få sine udgifter dækket, hvis projektet ikke skulle blive gennemført – og det har vi jo set at der var mange der ikke blev.

Jeg er tilfreds med, at man nu får stoppet den spekulative udnyttelse, der har været, efter at man indførte den kommunale overtagelsespligt i frigørelsesafgiftsloven, men jeg er også åben over for de betragtninger, som hr. Filt Jensen fremkom med fra talerstolen, og er villig til at se på dette under udvalgsbehandlingen.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget.

Ole M. Nielsen (KRF):

Vi kan fuldt ud tilslutte os dette lovforslag. Vi synes, det er glimrende.

Jeg må da indrømme, at jeg lader mig anfægte en smule af, at Fremskridtspartiet vil tiltage sig æren for det – så kunne man jo godt blive skeptisk – men på den anden side under jeg da gerne hr. Aage Brusgaard den ære og den glæde for en gangs skyld at få vedtaget et lovforslag.

Vi kan fuldt ud tilslutte os lovforslaget.

Miljøministeren (Svend Auken):

I lighed med, hvad jeg sagde under behandlingen af det forrige forslag, vil jeg gerne sige tak til ordførerne for den meget positive modtagelse, man har givet forslaget.

Og i lighed med det, den sidste ordfører – altså hr. Ole M. Nielsen – gjorde, vil jeg udtrykke anerkendelse af den rolle, som Fremskridtspartiet har spillet på dette her område. Det er vist første gang i det partis mangeårige historie, at man i en konfliktsituation mellem almenvellet og spekulanterne har valgt almenvellets interesser. Det er en historisk dag, det er en historisk situation, og jeg synes, det er anerkendelsesværdigt; det har flere ordførere også sagt, og dem vil jeg gerne slutte mig til.

Vi løser et problem for mange kommuner, ofte kommuner, som har en yderlig placering i vores samfund, som har dårlig økonomi, og som har vanskelighed ved at modstå et pres fra konsortier; de får nu ikke en pligt, men en mu-

[Miljøministeren]

lighed for at værge for sig, og det synes jeg er godt.

Hr. Filt Jensen nævnte nogle problemer. Jeg tror ikke, de er relevante for forslaget her. Jeg tror i øvrigt, at den frygt, som hr. Filt Jensen beskrev at en kommune skulle have i relation til den kommende kystlovgivning, er uberettiget, men det får vi jo at se, når vi diskuterer forslaget til sin tid. Men skulle der være problemer af den art, som hr. Filt Jensen nævner, hvor borgernes interesser ikke bliver tilgodeset i forhold til kommunerne, skal hr. Filt Jensen og øvrige ordførere være klar over, at man også på det punkt kan regne med regeringens opbakning og hurtige initiativ.

Jeg siger tak til ordførerne for den positive tilslutning, der har været til forslaget, og håber på, at vi kan få det hurtigt igennem udvalget med henblik på en hurtig vedtagelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 178:

Forslag til lov om ændring af lov om støtte til de små øsamfund (trafikstøtte m.v.).

Af miljøministeren (Svend Auken).
(Fremsat 20/1 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Martin Glerup (S):

Her er der jo også tale om et godt og positivt forslag, hvis formål er at bringe østøtteordningen i overensstemmelse med finanslov 1994.

Østøtteloven omfatter 27 mindre øer med godt 5.400 indbyggere. Det er klart, at det væsentligste element for sådan nogle samfund er, at man har en rimelig trafik til og fra øerne, og derfor er trafikstøtteordningen jo krumtappen i øernes eksistens.

Der ydes i østøtteordningen ud fra en tredeling af støttebeløbene tilskud fra stat, amt og kommune, og på den måde bliver der i 1994 ydet i alt 51,7 mio. kr. i driftsstøtte til færge-driften. Nu er det så lykkedes regeringen – for at få de gamle, utidssvarende færger væk – at få udvidet investeringsrammen fra 3,7 mio. kr. til i alt 18,7 mio. kr., altså med et beløb på 15 mio. kr. Det er noget, der batter, for når kommunernes og amternes tilskud kommer oveni, bliver det jo til i alt 56,1 mio. kr., og så er det ved at ligne noget.

Det vil have flere positive følger at få lavet nogle nye færger i et hurtigere tempo: For det første kan man opfylde sikkerhedskravene, for det andet får man nogle mere miljørigtige færger, der forurener meget mindre end de gamle, og for det tredje bliver der beskæftigelse til mellem 80 og 100 mand på de mindre værfter, der skal lave færgerne.

Da vi ved, at færgerne koster 12-15 mio. kr. pr. stk., og at der er et behov på op imod et par hundrede millioner kroner, når vi ser frem til år 2000, så er det med at komme i kast med denne opgave og få sat noget i gang, også af hensyn til de mindre øer. Derfor kan vi tilslutte os lovforslaget.

Jens Jørgensen (KF):

Vi har en østøttelov, og der er i alt 27 såkaldte små danske øer, der bliver hjulpet igennem denne lov. Kigger man nærmere på udviklingstendenserne igennem 1970'erne og 1980'erne, ser man, at der har været en afvanding fra mange af de små øer, men der er nu en svag tendens til, at dette er vendt. Det er en god, sund og rigtig udvikling, og hvis det lovforslag, ministeren har fremsat, kan være med til at understøtte denne positive udvikling, er det et godt lovforslag.

Derfor kan jeg allerede nu sige, at Det Konservative Folkeparti støtter lovforslaget.

Der er en enkelt lille detalje, som jeg synes man skal tage med. Jeg ved godt, at det måske ligger lige på kanten af dette lovforslag, for jeg ved, at det mere eller mindre er en opfyldelse